श्री साईसच्चरित

।। अथ श्रीसाईसच्चरित ।। अध्याय ११ वा ।।

श्री साई रुद्राध्याय

।। श्रीगणेशाय नमः ।। श्रीसरस्वत्यै नमः।। श्रीगुरुभ्यो नमः।।श्रीकुलदेवतायै नमः ।। श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः।। श्रीसद्गुरुसाईनाथाय नमः।। गतकथेचें अनुसंधान। बाबांचे अरुंद फळीवर शयन। अलक्ष्य आरोहण अवतरण । अकळ विंदान तयांचे ।। १।। असो हिंदू वा यवन । उभयतांस समसमान । जाहलें आयुर्दाय-पर्यालोचन । तें हें देवार्चन शिरडीचें ।।२।। आतां हा अध्याय अकरावा । गोड गुरुकथेचा सुहावा । वाटलें साईचरणीं वहावा । दृढ भावा धरुनि ।।३।। घडेल येणें सगुणध्यान। हें एकादशरुद्रावर्तन । पंचभूतांवर सत्ता प्रमाण । बाबांचे महिमान कळेल ।।४।। कै से इंद्र अग्नि वरुण। बाबांच्या वचनास देती मान। आतां करुं तयांचे दिग्दर्शन । श्रोतां अवधान देइंजे ।।५।। पूर्ण विरक्तीची विरक्ती । ऐसी साईची सगुण मूर्ति । अनन्यभक्तां निजविश्रांति। आठवूं चित्तीं सप्रेम ।।६।। गुरुवाक्यैक - विश्वासन। हेंचि बैसाया देऊं आसन । सर्वसंकल्पसंन्यासन । करुं पूजन या संकल्पें ।।७।। प्रतिमा स्थंडिल अग्नि तेज । सूर्यमंडल उदक द्विज। या सातांहीवरी गुरुराज। अनन्य पूजन करुं कीं ।।८।। चरण धरितां अनन्यभावें । गुरुचि काय परब्रह्म हेलावे । ऐसे गुरुपूजेचे नवलावे। अनुभवावे गुरुभक्तें ।।९।। पूजक जेथवर साकारु। देहधारीच आवश्यक गुरु । निराकारास निराकारु। हा निर्धारु शास्त्राचा ।।१०।। न करितां सगुणाचे ध्याना । भक्तिभाव कदा प्रकटेना ।। आणि सप्रेम जंव भक्ति घडेना। कळी उघडेना मनाची।।११।। तें उमलल्याविण कांही। केवळ कर्णिकेस गंध नाहीं। ना मकरंद ना भ्रमर पाहीं। तेथ राहील क्षणभरी ।।१२।। सगुण तेंचि साकार। निर्गुण तें निराकार। भिन्न नाहीं परस्पर। साकार निराकार एकचि।।१३।। थिजलें तरी तें घृतचि संचलें। विघुरलें तेंही घृतचि म्हणितलें। सगुण निर्गुण एकचि। भरलें। समरसलें विश्वरुपें।।१४।। डोळे भरुनि जें पाहूं येई। पदीं ज्याच्या ये ठेविता डोई। जेथ ध्यानाची लागे सोई। आवडी होई ते ठायीं।।१५।। जयाचिये संगती। प्रेमवार्ता करुं येती । जयासी पूजूं ये गंधाक्षतीं। म्हणूनि आकृति पाहिजे।।१६।। निर्गुणाहूनि सगुणाचें । आकलन बहु सुकर साचें। दृढावल्या प्रेम सगुणाचें। निर्गुणाचें बोधन तें ।।१७।। भक्तां निर्गुण ठायीं पडावें। बांबांनीं अनंत उपाय योजावे। अधिकारानुरुप दूर बसवावें। दर्शन वर्जावें बहुकाळ ।।१८।। एकास देशांतरा पाठवावें। एकास शिरडींत एकांती कोंडावें। एकास वाडयांत अडकवावें। नेम द्यावे पोथीचे ।।१९।। वर्षानुवर्ष हा अभ्यास। होतां वाढेल निर्गुणध्यास। असनीं शयनीं भोजनीं मनास। जडेल सहवास बाबांचा ।।२०।। देह तरी हा नाशिवंत । कधीं तरी होणार अंत । म्हणूनि भक्तीं न करावी खंत । अनाद्यनंत लक्षावें ।।२१।। हा बहुविध दृश्य पसारा। सकल अव्यक्ताचा सारा। अव्यक्तांतूनि आला आकारा । जाणार माघारा अव्यक्तीं ।।२२।। ही 'आब्रह्मस्तंब' सृष्टी। व्यष्टी जैसी तैसी समष्टी। उपजली ज्या अव्यक्तापोटीं। तेथेंच शेवटीं समरसे ।।२३।। म्हणवूनि कोणासही ना मरण। मग तें बाबांस तरी कोठून। नित्य शुद्धबुद्धनिरंजन। निर्मरण श्रीसाई ।।२४।। कोणी म्हणोत भगवद्‌गभक्त । कोणी म्हणोत महाभागवत। परी आम्हांसी ते साक्षात भगवंत। मूर्तिमंत वाटले।।२५।। गंगा समुद्रा भेटूं जातें। वाटेनें तापार्ता शीतल करिते। तीरींचे तरुंसी जीवन देते। तृषा हरिते सकळांची ।।२६।। तैसीच संतांची अवतारस्थिति । प्रकट होती आणि जाती। परी तयांची आचरिती रीती । पावन करिती जगातें ।।२७।। कमालीची क्षमाशीलता। नैसर्गिक विलक्षण अक्षोभ्यता । ऋजुता मृदुता सोशिकता। तैसीच संतुष्टता निरुपम।।२८।। दिसाया जरी देहधारी ।। तरी तो निर्गुण निर्विकारी। निःसंग निर्मुक्त निज अंतरीं। प्रपंचीं जरी विचरला।।२९।। कृष्ण स्वयें जो परमात्मा। तोही म्हणे संत मदात्मा। संत माझी सजीव प्रतिमा। संत-सप्रेमातो मीच ।।३०।। प्रतिमारुपही संतां न साजे। संत निश्चळ स्वरुप माझें। म्हणवूनि मद्‌भक्तांचे ओझें। तयांचें लाजें मी वाहें।।३१।। संतांसी जो अनन्यशरण। मीही वंदी तयाचे चरण । ऐसें वदला उद्धवा आपण। संतमहिमान श्रीकृष्ण ।।३२।। सगुणांतला जो सगुण। निर्गुणांतला जा निर्गुण। गुणवंतांतील जो अनुत्तम गुण। गुणियांचा गुणिया गुणिराजा ।।३३।। पर्याप्तकाम जो कृतकृत्य। सदा यदृच्छालाभतृप्त। जो अनवरत आत्मनिरत। सुखदुःखातीत जो ।।३४। आत्मानंदाचें जो वैभव। कोणा वर्णवेल तें गौरव। अनिर्वाच्य सर्वथैव। ब्रह्म दैवत मूर्त जो।।३५।। कीं ही अनिर्वचनीय शक्ति। दृश्यरुपें अवतरली क्षितीं। सच्चित्सुखानंदाची मूर्ति। ज्ञानसंवित्ति तीच ती ।।३६।। ब्रह्माकारांतःकरणमूर्ति। झाली जयाची प्रपंचीं निवृत्ति। नित्य निष्प्रपंच ब्रह्मात्म्यैक्यस्थिति। आनंदमूर्ति केवळ ती ।।३७।। 'आनंदो ब्रह्मेति' श्रुति । श्रोते नित्य श्रवण करिती। पुस्तकज्ञानी पोथींत वाचिती। भाविकां प्रतीती शिरडींत।।३८।। धर्माधर्मादि ज्यांचे लक्षण। तो हा संसार अति विलक्षण। अनात्मज्ञांसी क्षणोक्षण। करणें रक्षण प्राप्त कीं ।।३९।। परी हा न आत्माज्ञांचा विषय। तयांसी आत्मस्वरुपींच आश्रय। ते नित्यमुक्त आनंदमय। सदा चिन्मयरुप जे ।।४०।। बाबांच सर्वांचे अधिष्ठान। तयांसी केउतें आसन। त्याहीवरी रौप्य

सिंहासन। भक्तभावन परी बाबा।। ४१।। बहुतां दिसांची जुनी बैठक। गोंणत्याचा तुकडा एक। त्यावरी घालिती भक्त भाविक। गादी सुरेख बैसाया ।। ४२।। मागील टेकायाची भिंत। तेथें तक्या ठेविती भक्त। जैसें भक्तांचे मनोगत। बाबाही वागत तैसेच ।। ४३ ।। वास्तव्य दिसे शिरडीत। तरी ते होते सर्वगत। हा अनुभव निजभक्तांप्रत। साई नित्य दाखवीत ।। ४४।। स्वयें जरी निर्विकार । अंगिकारीत पूजा-उपचार। भक्तभावार्थानुसार। प्रकार सर्व स्वीकारीत ।। ४५।। कोणी करीत चामरांदोलन। कोणी तालवृन्त - परिवीजन। सनया चौघडे मंगल वादन। कोणी समर्पण पूजेचें ।। ४६।। कोणी हस्त-पादप्रक्षालन। कोणी अत्तर-गंधार्चन। कोणी त्रयोदशगुणी तांबूलदान।निवेदन महानैवेद्या ।। ४७।। कोणी दुबोटी आडवें गंध शिवलिंगा तैसें चर्चिती सलंग। कोणी कस्तूरीमिश्रित सुगंध। तैसेंचि चंदन चर्चीत ।। ४८।। एकदां तात्यासाहेब नूलकरांचे। स्नेही डॉक्टर पंडित नांवाचे। घ्यावया दर्शन साईबाबांचें । आले एकदांच शिरडींत ।। ४९।। पाऊल ठेवितां शिरडींत। आरंभी गेले मशिदींत। करुनि बाबांसी प्रणिपात। बैसले निवांत क्षणभरी ।। ५०।। बाबा मग वदती तयांतें ।। '' जाई दादा भटाच्या येथें जा असे जा'' म्हणूनि बोटें हातें। लाविती मार्गातें तयांस ।। ५१।। पंडित दादांकडे गेले। दादांनी योग्य स्वागत केलें। मग दादा बांबांचे पूजेस निघाले। येतां का विचारिलें तयांसी ।। ५२।। दादांसमवेत पंडित गेले। दादांनी बाबांचे पूजन केलें। कोणीही न तोंवर लावाया धजलें। गंधाचे टिळे बाबांस ।। ५३।। कोणी कसाही येवो भक्त। कपाळीं गंध लावूं न देत। मात्र म्हाळसापती गळ्यासी फांसीत। इतर ते लावीत पायांतें ।। ५४।। परी हे पंडित भोळे भाविक। दादांची तबकडी केली हस्तक। धरुनिया श्रीसाईंचे मस्तक। रेखिला सुरेख त्रिपुंड।। ५५।। पाहूनि हें तयांचें साहस। दादांचे मनीं धासधूस। चढतील बाबा परम कोपास। काय हें धाडस म्हणावें ।। ५६।। ऐसें अघडतें जरी घडलें। बाबा एकही न अक्षर वदले। किंबहुना वृत्तीनें प्रसन्न दिसले। मुळीं न कोपले तयांवर ।। ५७।। असो ती वेळ जाऊं दिली । दादांचे मनीं रुखरुख राहिली । मग तेचि दिनीं सायंकाळीं। बाबांसी विचारिली ती गोष्ट ।। ५८।। आम्ही गंधाचा उलासा टिळा। लावूं जातां आपुलिया निढळा। स्पर्श करुं द्या ना कपाळा। आणि हें सकाळा काय घडलें ।। ५९।। आमुच्या टिळ्याचा कंटाळा। पंडितांच्या त्रिपुंडाचा जिव्हाळा। हा काय नवलाचा सोहळा । वसेना ताळा सुसंगत ।। ६०।। तंव सस्मितवदन प्रीतीं। साई दादांलागीं वदती। परिसावी ती मधुर उक्ती। सादर चितीं सकळिकीं ।। ६१।। ' दादा तयाचा गुरु बामण। मी जातीचा मुसलमान। तरी मी तोचि ऐसें मानून। केलें गुरुपूजन तयानें ।। ६२।। आपण मोठे पवित्र ब्राह्मण हा जातीचा अपवित्र यवन। कैसे करुं याचें पूजन। ऐसें न तन्मन शंकलें ।। ६३।। ऐसें मज त्यानें फसविलें। तेथें माझे उपाय हरले। नको म्हणणें जागीच राहिले। आधीन केलें मज तेणें'' ।। ६४।। ऐसें जरी उत्तर परिसिलें। वाटलें केवळ विनोदें भरलें। परी तयांतील इंगित कळलें। माघारा परतले जैं दादा ।। ६५।। ही बाबांची विसंगतता। दादांच्या फारचि लागली चित्ता। परी पंडितांसवें वार्ता करितां। कळली सुसंगतता तात्काळ ।। ६६।। धोपेश्वरींचे रघुनाथ सिद्ध। 'काका पुराणिक' नामें प्रसिद्ध। पंडित तयांचे पदीं सन्नद्ध। ऋणानुबंध शिष्यत्वें ।। ६७।। त्यांनी घातला काकांचा ठाव। तयांसी तैसाच आला अनुभव। जया मनीं जैसा भाव। भक्तिप्रभावही तैसाचि ।। ६८।। असो हे सर्वोपचार करवूनि घेती। केवळ तयांच्या आलिया चितीं। ना तों पूजेचीं ताटें भिरकाविती। रुप प्रकटिती नरसिंह।। ६९।। हें रुप कां जैं प्रकटिजेल। कोण धीराचा पाशीं ठाकेल। जो तो जीवाभेणें पळेल। वृत्ति खवळेल ती जेव्हा ।। ७०।। कधीं अवचित क्रोधवृत्ति । भक्तांवरी आग पाखडिती। कधीं मेणाहूनि मऊ भासती। पुतळा शांतिक्षमेचा ।। ७१।। कधीं काळाग्निरुप भासती। भक्तांसी खड्गाचे धारेवरी धरिती। कधीं लोण्याहूनि मवाळ होती। आनंदवृत्ति विलसती ।। ७२।। जरी क्रोधें कांपले थरथरां। डोळे जरी फिरविले गरगरां। तरी पोटीं कारुण्याचा झरा। माता लेंकुरा तैसा हा ।। ७३।। क्षणांत वृत्तीवरी येतां। हांका मारुनि वाहती भक्तां। म्हणती '' मी कोणावरीही रागावतां। ठावें न चित्ता माझिया ।। ७४।। माय हाणी लेंकुरा लाता। समुद्र करी नदियां परता। तरीच मी होय तुम्हां अव्हेरिता। करीन अहिता तुमचिया ।। ७५।। मी माझिया भक्तांचा अंकिला । आहें पासींच उभा ठाकला। प्रेमाचा मी सदा भुकेला। हाक हाकेला देतसें'' ।। ७६।। हा कथाभाग लिहितां लिहितां। ओघानें आठवलीं समर्पक कथा। उदाहरणार्थ कथितों श्रोतां। सादरचित्ता परिसिजे ।। ७७।। आला कल्याणवासी एक यवन । सिदीक फाळके नामाभिधान। मक्का-मदीना यात्रा करुन शिरडीलागून पातला।। ७८।। उतरला तो वृद्ध हाजी। उत्तराभिमुख चावडीमाजी। प्रथम नऊ मास इतराजी। बाबा न राजी तयातें ।। ७९।। आला नाही तयाचा होरा। व्यर्थ जाहल्या येरझारा। केल्या तयानें नाना तऱ्हा। नजरानजर होईना ।। ८०।। मशीद मुक्त द्वारा अवघ्यांसी। कोणासही ना पडदपोशी। परी न आज्ञा त्या फाळक्यासी। चढावयासी मशीदीं।। ८१।। फाळक अंतरी खिन्न झाले। काय तरी हें कर्म वहिलें। मशिदीस न लागती पाऊलें। काय म्यां केलें पाप कीं ।। ८२।। कवण्या योगें प्रसन्न होंती। आतां बाबा मजवर पुढती। हाच विचार दिवसरातीं। हृद्रोग चित्तीं फाळक्यांचे ।। ८३।। तितक्यांत कोणीं कळविलें तयांस। होऊं नका ऐसे उदास। धरा माधवरावांची कास। पुरेल आस मनींची ।। ८४।। आधीं न घेतां नंदीचें दर्शन। शंकर होईल काय प्रसन्न। तयासी याच मार्गाचें अवलंबन। गमलें साधन तें बरवें ।। ८५।। सकृद्दर्शनीं ही अतिशयोक्ति। ऐसें वाटेल श्रोतयां चित्तीं । परी हा अनुभव दर्शनवक्तीं। भक्तांप्रती शिरडींत ।। ८६।। जया मनीं बाबांचे सवें। संथपणें संभाषण व्हावें। तयाचिया समवेत जावे। माधवरावें आरंभी ।। ८७।। आले हे कोण कोठूनि किमर्थ। गोड शब्दें कळवावा कोर्यार्थ। सूतोवाच होतांच समर्थ। होत मग उद्युक्त बोलाया ।। ८८।। ऐकोनियां ते हाजीनें सकळ। माधवरावांस घातली गळ। म्हणाले एकदां ही माझी तळमळ। घालवा, दुर्मिळ मिळवूनि द्या ।। ८९।। पडतां माधवरावांस भीड। केला मनाचा निश्चय दृढ। असो वा नसो कार्य अवघड। पाहूं कीं दगड टाकुनी ।। ९०।। गेले मशिदीस केला धीर। गोष्ट काढिली अतिहळुवार। '' बाब तो म्हातारा कष्टी फार। कराना उपकार तयावरी ।। ९१।। हाजी तो करुनि मक्का - मदीना। शिरडीस आला आपुले दर्शना। तयाची कैसे येईना करुणा। येऊंच द्याना मशीदीं ।। ९२।। जन येती

असंख्यात। जाऊनि मशिदींत दर्शन घेत। हातोहात चालले जात। हाच खिचपत पडला कां ।। ९३।। करा कीं एकदां कृपादृष्टी। होवो तयासी मशिदींत भेटी। जाईल मग तोही उठाउठी। पुसूनि गोष्टी मनींची'' ।। ९४।। ''शाम्या तुझ्या ओठांचा जार। अजून नाहीं वाळला तिळभर। नसतां अल्लाची खुदरत तयावर । मी काय करणार तयासी ।। ९५।। नसतां अल्लामियाचा ऋणी। चढले काय या मशिदीं कुणी। अघटित येथील फकीराची करणी । नाहीं मी धणी तयाचा ।। ९६।। असो बारवीपलीकडे थेट। आहे जी एक पाऊलवाट । चालूनि येसील काय तूं नीट। विचार जा स्पष्ट तयातें '' ।। ९७।। हाजी वदे कितीही बिकट। असेना ती मी चालेन नीट। परी मज द्यावी प्रत्यक्ष भेट। चरणानिकट बैसूं द्या ।। ९८।। परिसूनि शामाकरवीं हे उत्तर। बाबा वदती आणीक विचार। '' चार वेळांतीं चाळीस हजार। रुपये तूं देणार काय मज'' ।। ९९। माधवराव हा निरोप सांगतां। हाजी म्हणाले हें काय पुसतां। देईन चाळीस लाखही मागतां। हजारांची कथा काय ।। १००।। परिसोनि बाबा वदती त्या पूस । '' आज बोकड कापावयाचा मानस। आहे आमुचा मशिदीस । तुज काय घोस पाहिजे ।। १०१।। किंवा पाहिजे तुवर अस्थी। किंवा वृषणवासना चित्तीं। जां विचार त्या म्हाताऱ्याप्रती। काय निश्चिती वांछी तो '' ।। १०२।। माधवरावें समग्र कथिलें। हाजीप्रती बाबा जें वदले। हाजी निक्षून वदते झाले। '' नलगे त्यांतलें एकही मज ।। १०३ ।। द्यावें मज काहीं असेल चित्ता। तरी मज आहे एकचि आस्था। कोळंब्यांतील तुकडा लाभतां । कृतकल्याणता पावेन ''।। १०४ ।। हाजीचा हा निरोप घेऊन। माधवराव आले परतोन। करितांच बाबांस तो निवेदन । बाबा जे तत्क्षण खवळले ।। १०५।। कोळंबा आणि पाण्याच्या घागरी। स्वयें उचलूनि भिरकाविल्या द्वारीं। हात चावोनियां करकरी । आले शेजारीं हाजीच्या ।। १०६।। धरुनि आपुली कफनी दों करीं। हाजीसन्मुख उचलूनि वरी। म्हणती '' तूं काय समजलास अंतरीं। करिसी फुशारी मजपुढें ।। १०७।। बुढ्ढेपणाचा तोरा दाविसी। ऐसेंचि काय तूं कुराण पढसी। मक्का केल्याचा ताठा वाहसी। परी न जाणसी तूं मातें'' ।। १०८।। ऐसें तयासी निर्भात्सिलें । अवाच्य शब्दप्रहार केले। हाजी बहु गांगरुनि गेले। बाबा परतले माघारा ।। १०९।। मशिदीचे आंगणीं शिरतां। माळिणी देखिल्या आंबे विकितां। खरेदिल्या त्या पाट्या समस्ता। पाठविल्या तत्वता हाजीस ।। ११०।। तैसेचि तात्काळ मागे परतले। पुन्हा त्या फाळक्यापाशीं गेले। रुपये पंचावन्न खिशांतूनि काढिले। हातावर मोजिले तयाचे ।। १११।। तेथूनि पुढें मग प्रेम जडलें। हाजीस जेवावया निमंत्रिलें। दोघेही जणुं अवघें विसरले। हाजी समरसले निजरंगी ।। ११२।। पुढें मग ते गेले आले। यथेच्छ बाबांचे प्रेमीं रंगले। नंतरही बाबांनी वेळोवेळे । रुपये दिधले तयास ।। ११३।। असो एकदां साईसमर्था । मेघावरीही जयाची सत्ता। तया इंद्रासी पाहिलें प्रार्थितां। आश्चर्य चित्ता दाटलें ।। ११४।। अति भयंकर होता समय। नभ समग्र भरलें तमोमय। पशुपक्षियां उद्भवलें भय। झंजा वायु सूटला।। ११५।। झाला सूर्यास्त सायंकाळ। उठली एकाएकीं वाहुटळ। सुटला वाऱ्याचा सोसाटा प्रबळ। उडाली खळबळ दुर्धर ।। ११६।। त्यांतचि मेघांचा गडगडाट। विद्युल्लतांचा कडकडाट। वाऱ्याचा भयंकर सोसाट। वर्षाव घनदाट जोराचा ।। ११७।। मेघ वर्षला मुसळधारा। वाजूं लागल्या फटफट गारा। ग्रामस्थांसी सुटला भेदरा। गुरांढोरां आकांत ।। ११८।। मशिदीच्या वळचणीखालीं । भणंगभिकारी निवाऱ्या आलीं। गुरें ढोरें वासरें एकत्र मिळालीं। भीड झाली मशीदी ।। ११९।। पाणीच पाणी चौफेर झालें। गवत सारें वाहूनि गेलें। पीकही खळ्यांतील सर्व भिजलें । लोक गजबजले मानसीं ।। १२०।। अवघे ग्रामस्थ घाबरले । सभामंडपी येऊनि भरले। कोणी मशिदीचे वळचणीस राहिले ।। गाऱ्हाणें घातलें बाबांना ।। १२१।। जोगाई जाखाई मरीआई। शनि शंकर अंबाबाई। मारुति खंडोबा म्हाळसाई। ठायीं ठायीं शिरडींत ।। १२२।। परी अवघड प्रसंग येतां। कामीं पडेना एकही ग्रामस्था। तयांचा तो चालता बोलता धांवता। संकटी पावता एक साई ।। १२३।। नलगे तयासी बोकड कोंबडा। नलगे तयासी टका दोकडा। एका भावाचा भुकेला रोकडा। करी झाडा संकटांचा ।।१२४।। पाहूनि ऐसें लोक भ्याले। महाराज फारचि हेलावले। गादी सोडुनी पुढें आले। उभे राहिले धारेवर ।। १२५।। मेघनिनादें भरल्या नभा। कडाडती विजा चमकती प्रभा। त्यांतचि साईमहाराज उभा। आकंठ बोभाय उच्चस्वरें ।। १२६।। निज जीवाहूनि निजभक्त। देवास आवडती साधुसंत । देव तयांचे बोलांत वर्तत। अवतार घेत त्यालागीं ।। १२७।। परिसोनि भक्तांचा धांवा। देवासी लागे कैवार घ्यावा। वरचेवरी शब्द झेलावा । भक्त-भावा स्मरोनि ।। १२८।। चालली आरोळी वर आरोळी । नाद दुमदुमला निराळीं। वाटे मशीद डळमळी। कांटाळी बैसली सकळांची।। १२९।। त्या गिरागजर तारस्वरें। दुमदुमलीं मशीद-मंदिरें। तंव मेघ निजगर्जना आवरे। वर्षाव थारे धारांचा ।। १३०।। उदंड बाबांची आरोळी । अवघा सभामंडप डंडळी। गजबजली भक्त मंडळी। तटस्थ ठेली ठायींच ।। १३१।। अतर्क्य बाबांचे विंदान। जाहलें वर्षावा आकर्षण। वायूही आवरला तत्क्षण। धुई विच्छिन्न जाहली ।। १३२।। हळूहळू पाऊस उगवला। सोसाटाही मंदावला । नक्षत्रगण दिसूं लागला। तम निरसला ते काळीं ।। १३३।। पाऊस पुढें पूर्ण उगवला। सोसाट्याचा पवनही विरमला। चंद्र गगनी दिंसू लागला। आनंद झाला सकळांतें ।। १३४।। वाटे इंद्रास दया आली। पाहिजे संतांची वाणी राखिली । ढगें बारा वाटा फांकली। शांत झाली वावटळ ।। १३५।। पाऊस सर्वस्वी नरमला। वाराही मंद वाहूं लागला। गडगडाट जागींच जिराला। धीर आला पशुपक्ष्यां ।। १३६।। सोडूनियां घरांच्या वळचणी । गुरें वासरें बाहेर पडुनी । वावरुं लागली निर्भय मनीं। पक्षीही गगनीं उडाले ।। १३७।। पाहूनि पूर्वील भयंकर प्रकार। मानूनियां बाबांचे उपकार। जन सर्व गेले घरोघर। गुरेंही सुस्थिर फरकलीं ।। १३८।। ऐसा हा साई दयेचा पुतळा। तयासी भक्तांचा अति जिव्हाळा। लेंकुरां जैसा आईचा कळवळा। किती मी प्रेमळा गाऊं त्या ।। १३९।। अग्नीवरीही ऐसीच सत्ता। ये अर्थीची संक्षिप्त कथा। श्रोतां परिसिजे सादर चित्ता। कळेल अपूर्वता शक्तीची ।। १४०।। एकदां मध्यान्हीची वेळ। धुनीनें पेट घेतला सबळ। कोण राहील तेथ जवळ। ज्वाळाकल्लोळ उठला ।। १४१।। प्रचंड वाढला

ज्वाळामाळी। तक्तपोशीला शिखा भिडली। वाटे होते मशिदीची होळी। राखरांगोळी क्षणांत ।। १४२।। तरी बाबा मनीं स्वस्थ। सकळ लोक चिंताग्रस्त। तोंडांत बोटें घालीत समस्त । काय ही शिकस्त बाबांची ।। १४३।। एक म्हणे आणा कीं पाणी। दुजा म्हणे घालावें कोणीं। घालितां माथां सटका हाणी। कोण त्या ठिकाणीं जाईल ।। १४४।। मनीं जरी सर्व अधीर। विचारावया नाहीं धीर। बाबाच तंव होऊनि अस्थिर। सटक्यावर कर टाकियला ।। १४५ ।। पाहोनि ज्वाळांचा भडका। हातीं घेऊनियां सटका। हाणिती फळाक्यावरी फटका। म्हणती 'हट का माघारा' ।। १४६।। धुनीपासाव एक हात। स्तंभावरी करिती आघात। ज्वाळांकडे पहात पहात। ' सबूर सबूर' वदत ते ।। १४७।। फटक्या-फटक्यास खालीं खालीं । ज्वाला नरम पडूं लागली। भीति समूळ उडूनि गेली। शांत झाली तैं धुनी ।। १४८।। तो हा साई संतवर। ईश्वराचा दुजा अवतार। डोई तयाच्या पायांवर। ठेवितां कृपाकर ठेवील ।। १४९।। होऊनि श्रद्धा-भक्तियुक्त। करील जो या अध्यायाचें नित्य । पारायण होऊ नि स्वस्थचित्त। आपदानिर्मुक्त होईल ।। १५०।। फार काय करुं मी कथन। शुद्ध करोनियां अंतःकरण। नेमनिष्ठ व्हा साईपरायण। ब्रह्म सनातन पावाल ।। १५१।। पुरेल अपूर्व इच्छित काम । व्हाल अंती पूर्ण निष्काम। पावाल दुर्लभ सायुज्याधाम। अखंड राम लाधाल ।। १५२।। असो जया भक्तांच्या चित्तीं। भोगावी परमार्थसुखसंवित्ती। तेणें ये अध्यायानुवृत्तीं । आदरवृत्ति ठेवावी ।। १५३।। शुद्ध होईल चित्तवृत्ति। कथासेवनीं परमार्थप्रवृत्ति । इष्टप्राप्ति अनिष्टनिवृत्ति। पहावी प्रचीति बाबांची।। १५४।। हेमाडपंत साईस शरण। पुढील अध्याय अतिपावन। गुरुशिष्यांचे तें महिमान। घोलप-दर्शन गुरुपुत्रा ।। १५५।। शिष्यास कैसाही प्रसंग येवो। तेणें न त्यजावा निज गुरुदेवो। साई तयाचा प्रत्यक्ष अनुभवो। दावी दृढ भावो वाढवी ।। १५६।। जे जे भक्त आले पायीं। प्रत्येका दर्शनाची नवाई। कोणास कांही कोणास कांहीं। देऊनि ठायींच दृढ केले ।। १५७।।

स्वस्ति श्रीसंतसज्जनप्रेरिते। भक्तहेमाडपंतविरचिते। श्रीसाईसमर्थसच्चरिते।

श्रीसाईमहिमावर्णनं नाम एकादशोध्यायः संपूर्ण :।।

।। श्रीसद्‌गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ।। शुभं भवतु ।।